

[Erik Eriksen.]

fællesskab med disse fjerne dele af Danmark, må fortsætte under gensidig hensyntagen.

Den højtærede statsminister har fundet lejlighed til at glæde sig over en valutafremgang på godt 150 mill. kr. det sidste år. Jeg ville gerne dele den højtærede statsministers uskrømtede glæde, men ligesom nationalbankdirektør Svend Nielsen føler jeg desværre mere grund til at hæfte opmærksomheden ved valutaforringelsen på godt 100 mill. kr. det sidste halve år. Den er nemlig nok så egnet til at belyse den foruroligende tendens i vor økonomi. Det gør mig i øvrigt ondt for den højtærede finansminister; han har jo i sommerens løb gjort sig store anstrengelser for at forklejne betydningen af oplysningerne om valutastillingen, og nu udtrykker nationalbankdirektøren sig altså på samme måde som vi andre.

Det er jo altid trist at tale for døde øren. Men da jeg virkelig på en måde sætter pris på den højtærede finansminister, vil jeg da gerne gå lidt ind på hans tankegang og nævne den måde, hvorpå Den vesteuropæiske økonomiske Samarbejdsorganisation opgør valutaresservene. Den medtager bl. a. guldbeholdningerne i sin opgørelse, og det må jo være i regeringens interesse. Ser vi på udviklingen siden regeringens tiltræden, viser det sig, at Vesteuropas samlede valutaresserver er gået praktisk taget lige så meget frem, som Danmarks er gået tilbage, nemlig med ca. 30 pct. Denne forskel illustrerer noget meget væsentligt. Vi har nemlig i de sidste 3 år oplevet en sjælden grad af højkonjunktur i Vesteuropa. Taget som helhed har landene benyttet lejligheden til at opsamle en stødpude til brug under en mulig forringelse af konjunkturerne, men Danmark har også på dette punkt skilt sig ud fra gennemsnittet. I løbet af disse 3 år har vi tvært imod at opbygge en valutareserve formøbet af det lidt, vi havde. Kommer Danmark ud for de ubehagelige overraskelser, som nationalbankdirektøren omtalte forleden, vil vi med andre ord på forhånd have blottet vor sårbare økonomi.

Jeg er i det hele taget forbavset over den optimisme, åbningstalen lagde for dagen, og jeg har forgæves studeret dens ord for at finde denne optimisme begrundet.

Så vidt jeg kan se, er der kun to væsentlige lyspunkter i vor økonomi i øjeblikket, nemlig industrieksportens vækst og skibsfartens gode valutaindtjening. Inden for erhvervslivet synes der at herske nogen tvivl om, hvorvidt væksthastigheden kan opretholdes for industrieksporten. Flere af vore vigtige aftagere har lagt en kraftig dæmper på den økonomiske aktivitet, og samtidig gør stigningerne i det danske omkostningsniveau det vanskeligere for vor industri at konkurrere. Søger man så at nå frem til et afbalanceret billede af vor økonomi, forekommer det mig nødvendigt at anlægge en noget anden vurdering end den, der kom til udtryk i åbningstalen. I så fald kan man nemlig ikke mene, at beskæftigelsen har rettet sig noget i årets løb, således som den højtærede statsminister udtrykte det. For en nøgtern vurdering må resultatet blive, at beskæftigelsesmulighederne forringes langsomt, men sikkert. Det ville også være ganske mærkeligt, om ikke det var tilfældet. Industriproduktionen har gennem længere tid været svagt faldende. I august måned havde den nøjagtig samme størrelse som for to år siden, altså i august 1954. Samtidig fortsætter bortvandringerne fra landbruget. På den baggrund må resultatet blive en forringet beskæftigelse.

Det forekommer mig at være en højst ulykkelig følge af den politik, der er ført, at der i august i år var flere arbejdsløse end for to år siden, ja, der var også flere arbejdsløse end i august 1953, en måned før den nuværende regering trådte til. Det virkede så meget stærkere, som det jo ikke skortede på kritik af den forrige regerings beskæftigelsespolitik.

Videre hedder det i åbningstalen, at den hjemlige prisstigning stort set afspejler prisbevægelserne i vore vigtigste samhandelslande. For at nå til den opfattelse må man vist se mere stort på tingene, end rimeligt er. De senere måneders internationale beretninger har da også understreget, hvorledes Danmark ligger i spidsen, når det gælder prisstigninger, og i bunden, når talen er om produktionsstigninger, og disse to forhold er naturligvis ikke uden forbindelse. Man kan selvfølgelig godt tale om stabilisering i vor økonomi, men hvis man gør det, kan det kun blive en stabiliseret krise.